
Toró: jelöltjeink és munkánk alapján jobb szereplést érdemeltünk volna

2012. 8. 8.

Örülök, hogy az EMNP mozgósításának köszönhetően 70-80 ezerrel nőtt a magyar pártokra szavazók száma, annak kevésbé, hogy egy részük nem a Néppártra szavazott. Ez a mi hibánk - mondta a pártelnök a Transindex hírportálnak adott interjújában. Ha a Fidesz finanszírozta volna a Néppárt választási kampányát, akkor jobb kampányt folytattak volna - tette hozzá Toró T. Tibor, akivel a helyhatósági választásokról, a választási kampányról, az autonómiáról, az erdélyi magyar jobboldal jövőjéről és a kampányfinanszírozásról beszélgetett Tusnádfürdőn Sólyom István.

Nem gondolja, hogy Tuskványos az utóbbi években eltért eredeti szellemiségétől, és a különböző politikai színezetű meghívottak véleményütköztetése helyett egysíkúvá vált a rendezvény? Mi az oka annak, hogy ilyen kevés az RMDSZ-es meghívott?

Nézőpont kérdése, egyesek szerint a kelleténél többen vannak, mások szerint senkit nem kellett volna hívni. Azok vannak itt, akik fontosnak tartják a párbeszédet, vagy akik úgy gondolják, van mondanivalójuk az idejáróknak. Vagy egyszerűen azért, mert itt lenni kicsit rangot is jelent. Ugyanakkor a partnerszervezetek programjába kizárólag oly mértékben folytak bele a szervezők, amilyen mértékben a tusványosi szellemiséggel összeférhetetlennek tartották egy-két személy jelenlétét. Ennek ellenére maradt a programban olyan meghívott, aki nem érdemli meg, hogy itt legyen. De Tuskványos annyira sodró erejű, hogy ezt is megbírja.

Mondana neveket?

Nem akarok neveket mondani, de akinek volt már tusványosi élettapasztalata és figyelmesen átolvassa az idej előadók névsorát, rájuk fog találni.

Meghívták az RMDSZ elnökét?

Az RMDSZ csúcsvezetéséből meghívtuk Kelemen Hunort és Borbély Lászlót. Kelemen Hunor nászútja egybeesett Tuskványossal, el nem ítéhető módon az előbbi eseményt részesítette előnyben, Borbély László pedig előttem ismeretlen okokból utasította vissza a meghívást. A nyitónapon kellett volna szerepeljen a Jogállamiság és a referendum előadásán. Itt köszönöm meg Antal Árpádnak, hogy beugrott a helyére és megmentette a helyzetet. (Az interjú csütörtökön készült, Borbély László pénteken részt vett a Választások 2012 kerekasztalon. Erről szóló beszámolómat itt olvashatja. szerk.megj.).

Tuskványoson az a nem szívesen látott vendég, akinek a közéleti tevékenysége nem fér össze a hely szellemiségével, azaz a nyitottsággal, a párbeszédre való hajlammal, a konstruktív kritikával.

Én nem látok jelentős változást az előző évekhez képest. Mindig nagyon örülök, ha valaki olyan van itt, akivel lehet akár egy sör mellett beszélgetni, akár egy nyilvános fórumon eszmét cserélni, véleményt ütköztetni. Idén az RMDSZ-csúcsvezetők egyéb elfoglaltságaikra hivatkozva elkerülték Tuskványost. Sajnálom, mert ez egy olyan fórum, ahol meg lehet fogalmazni közép- és hosszú távú

üzeneteket is, ezért minden politikai szervezetnek érdemes kihasználni. Tuszványos egy olyan erős brand, hogy aki nem használja, az magára vessen.

Román politikusok, meghívottak is hiányoznak az idei felhozatalból.

Igen, az idén kevesebben vagy alig vannak. Tulajdonképpen érthető: a román politikai elit képviselői jelen pillanatban egymással vannak elfoglalva, és úgy látszik, a tusványosi csatorna most számukra nem fontos. Vagy egyenesen veszélyesnek tartják a magyar kérdésben megnyilvánulni, márpedig ha ide jönnek, ez elkerülhetetlen. Amúgy a román meghívottak jelenléte fontos, mert vannak megbeszélendő kérdéseink, a tusványosi környezet pedig alkalmas ezek megbeszélésére. Meggyőződésem, hogy ha jövőre politikailag békésebb időket élünk, akkor itt lesznek azok, akik párbeszédet akarnak folytatni.

A választási kampányban kijelentették, hogy félmillió, a politikából, a közéletből kiábrándult romániai magyar választót próbálnak visszacsábítani a politikai közösségbe. Miért nem sikerült?

Nem mondtuk, hogy mind a félmilliót visszahozzuk, hanem azt, hogy van félmillió kiábrándult magyar választópolgár, és ebből minél többet meg szeretnénk szólítani. Valóban nem sikerült félmillió embert megszólítanunk, lehetetlen is lett volna, hiszen nincsenek olyan kommunikációs csatornáink, hogy elérjük őket, különösen úgy, hogy elfordultak az egész közélettől és egyáltalán nincsenek felénk vezető csatornák. Ennek ellenére sok embert tudtunk megszólítani és mobilizálni. Úgy becsülöm, hogy mintegy 100 ezer olyan ember jött el most szavazni, aki már jó ideje nem vett részt választáson. A statisztikák is azt mutatják, hogy 70-80 ezerrel nőtt a magyar pártokra szavazók száma. Sajnos egy részük nem ránk szavazott, bár mi mozgósítottuk őket. Nem örülök annak, hogy nem ránk szavaztak, de annak igen, hogy szavaztak és visszajöttek a politikai közösségbe. Ez azt jelzi, hogy szándékunk részben sikeres volt.

Két módon mozgósítottunk. Egyrészt közvetlenül: arra biztattuk az embereket, szavazzanak magyar pártra –ez volt a kampány utolsó hetének legfontosabb üzenete, amikor azt éreztük, hogy a román pártok magyar szavazatokra hajtanak. Másrészt közvetve: rákényszerítettük az RMDSZ-t arra, hogy megmozduljon olyan helyeken is, ahol már jó ideje elmerültek a közöny mocsarába, hiszen soha nem volt kihívójuk. Jó példa erre Torockó, de több székelyföldi településen is hasonló volt a helyzet: soha nem látott részvétel és RMDSZ-aktivizmus. Ezt mindenképp pozitívumnak könyvelem el, függetlenül attól, hogy ebből a Néppárt milyen arányban részesedett.

Szerintem indokolatlanul kevesebbet kaptunk, mint amit a munkánk, az embereink minősége, becsületessége, habitusuk alapján kapnunk kellett volna, De ez nyilván nem a választópolgár hibája, hanem a miénk: nem tudtuk ezt nyilvánvalóvá tenni. A jelenség neve kompetenciadeficit, ami nem azt jelenti, hogy a jelöltek alkalmatlanok, hanem azt, hogy a választópolgárok – bár rokonszenvesnek, felkészültnek és elkötelezettnek látják őket – nem hiszik, hogy képesek eljáróként is megfelelni ebben a balkáni politikai környezetben, és ezért inkább a már kipróbált RMDSZ-jelöltre szavaztak. A kampány közbeni méréseink is ezt mutatták, de nem találtuk meg idejében ennek az ellenszerét.

Többen úgy vélik, hogy a Néppárt által folytatott negatív kampány nem bizonyult nyerő húzásnak, és inkább csökkentette, semmint növelte a szavazókedvet. Kiértékeléskor milyen következtetéseket vontak le a jövő választási kampányaira nézve?

A Néppárt nem élt a negatív kampány eszközeivel, legfeljebb szembesítő kampányt folytatott, amelynek a lényege az, hogy a kihívó szembesíti a tisztségben lévőket a tényekkel. Ha valaki fel tud mutatni nekem egy olyan dokumentumot, amely a Néppárthoz köthető, és amelynek nem volt igazságtartalma, akkor megkövetem, de nem fog találni ilyet. Az összes anyagunk, üzenetünk legfeljebb a szembesítő kampány kategóriájába sorolható, ami abszolút elfogadott és szokásos Nyugat-Európában is.

Nekem is vannak kételyeim a negatív felhangú üzenetekkel szemben, lévén hogy egy kisebbségi társadalomban élünk, ahol a román nemzetállami törekvésekkel szemben kell nekünk magyar érdeket érvényesíteni, ezért nyilván más színezetet és más felhangot kap egy ilyen szembesítő kampány. Nem jutottunk el még addig, hogy kiértékeljük, az ilyen típusú üzeneteknek mi a hatása,

de meg fogjuk tenni.

Azt azonban határozottan visszautasítom, hogy a Néppárt olyan eszközöket használt volna ebben a kampányban, amelyek az erkölcsöt, az emberi és személyiségi jogokat sértették volna. Mi számokkal és tényekkel operáltunk. Legfeljebb ezek formáját vagy időszerűségét lehet kifogásolni, de igazságtartalmát nem. A kampányban mindig a leghatékonyabb kommunikációt kell használni, de vannak határok, erkölcsi korlátok és játékszabályok, ezeket be kell tartani. Én úgy érzem, hogy betartottuk.

Velünk szemben viszont nem minden esetben tartották be ezeket a korlátokat és szabályokat, hadd említsem meg itt a Tókécs Lászlóról szóló könyvet, amely kapcsán elég egyértelműen kimutatható, hogy az RMDSZ holdudvarában született meg az ötlet, a kivitelezés és a terjesztés is. Ez már nem szembesítő, hanem klasszikus negatív, lejárató és rágalmazó kampány. Ugyanakkor nem tartom erkölcsösnek azt a félelemkampányt sem, amit két évtizede folytat az RMDSZ, gyakorlatilag érzelmi rabszolgasorsba taszítva a magyar választópolgárt. Azzal, hogy megfosztja a választás lehetőségétől és folyamatosan a magyar képviselő elvesztésével riogatja akkor is, amikor ennek semmi alapja nincs. Ez a permanens félelemkampány a választópolgár politikai kultúrájának fejlődését akadályozza. A Néppárt a maga szerény eszközeivel mindent meg fog tenni, hogy ezt a félelmet az emberekben lebontsa és eljussunk oda, hogy végre pozitív üzenetek és programok alapján szavazzunk, ne a félelem által vezérelve.

Mennyire volt helyes döntés Smaranda Enachét támogatni Marosvásárhelyen?

Mindenki számára világos volt, hogy Marosvásárhelyen csak úgy lehet nyerni, ha a magyar szervezetek közös jelöltet állítanak. Az utóbbi négy választás egyértelműen bizonyította, hogy ha Marosvásárhelyen egy párt ragaszkodik a saját jelöltjéhez és nem veszi figyelembe a város magyar polgárainak politikai sokszínűségét, akkor az csakis vesztes stratégiát tud gyakorlatba ültetni.

Ezért a Néppárt a legelejétől azt képviselte, hogy senkinek nem szabad saját jelöltet állítani, hiszen csakis közös jelölttel lehet nyerni. A Néppártnak nem is volt saját jelöltje, egyetlenként a három magyar politikai alakulat közül. Ennek meg is fizettük az árát, de úgy gondoltuk, megéri, ha magyar polgármestere lesz Vásárhelynek. Ígéretesen indultak a tárgyalások egy közös jelölt felfuttatásáról Dr. Vass Levente személyében. Tudtuk, csak egy olyan ember tud nyerni, aki erősen kötődik az RMDSZ-hez, de megvannak a lazább kötésesei a másik két szervezet felé, ugyanakkor bírja a magyar történelmi egyházak, és az egész vásárhelyi civil társadalom támogatását.

Ezt az elképzelést húzta keresztbe az RMDSZ megyei vezetése először azzal, hogy megpróbálta kisajátítani a jelöltet, majd – miután Levente ennek ellenállt, ragaszkodván a közös jelölti státushoz – megvonták tőle a bizalmat, sutba dobva a sok munkát, amit belefektettünk a közös jelölt felépítésébe. Ezt tetézték azzal, hogy egy tipikusan megosztó jelöltet állítottak Frunda Györgyszemélyében, végleg eltemetve minden esélyt.

Az MPP pedig már az elejétől ódzkodott a közös jelöltállításától, saját jelöltjük pedig alkalmatlan volt bármilyen jellegű integrációra, de lehet, hogy nem is ez volt a céljuk. A Néppárt sem az RMDSZ, sem az MPP jelöltjét nem tudta támogatni, saját jelölt állítását pedig értelmetlennek tartotta. Egyetlen megoldás maradt: a pártok felett álló, de a mindenki által tisztelt független jelölt, Smaranda Enache támogatására bízhatni. Elvszerű döntés volt, de nem szerencsés, a választók nem is díjazták.

Mindazonáltal állítom, hogy a Néppárt volt a legtisztességesebb, a legkövetkezetesebb és a legfelelősebb a marosvásárhelyi választásokon, ellentétben a másik két magyar párttal. Sajnálom, hogy ezek után sem akarják levonni a megfelelő tanulságokat. Azt látom, hogy ezek az emberek nem hisznek Marosvásárhely visszaszerezhetőségében, inkább a vásárhelyi magyarok szavazatával üzérkednek valamilyen obskurus személyi haszon érdekében.

Az autonómia kérdése nem szerepelt kitüntetett helyen a választási kampányban. Az EMNP véleménykártyáira érkezett válaszok alapján az emberek sokkal fontosabbnak tartják a munkanélküliséget, a transzparenciát és a szociális problémákat. Lekerült az autonómia kérdése napirendről?

Két különböző dologról van itt szó. Egy gazdasági válságban, ahol az emberek jelentős száma él létminimum alatt vagy annak közelében, természetesen ezek a problémák kerülnek előtérbe, de nem hiszem, hogy ezeket a kérdéseket egy kategóriába lehet venni az autonómiával. Végig vitattam azokat a szociológiai méréseket, amelyek ugyanabba a fontossági sorrendbe akarják belekényszeríteni a megélhetési problémákat és a nemzeti identitás védelmét érintő kérdéseket.

Ugyanakkor az autonómia válasz lehet ezekre a szociális problémákra is. Ha törvény szavatolja ennek közjogi rendszerét, felépítjük intézményeit, elkezdjük működtetni, akkor sokkal nagyobb eséllyel találunk helyes válaszokat ezekre a kihívásokra is, amelyekre egy centralizált nemzetállamban nem, vagy csak nagyon nehézkesen.

Amíg az autonómiának nem látszanak a körvonalai, nem szerves része az erdélyi magyarok jövőképeinek, és ráadásul manipulatív technikával egy kosárba tették a fenti kérdésekkel, addig ez lesz az eredmény.

Amikor egy felmérés során Kiss Tamásék, valamilyen megvilágosodás nyomán, különválasztották a két kérdéscsomagot és először arra kérdezték rá, melyek azok a kérdések, amelyek az embereket leginkább foglalkoztatják – nyilván elsősorban a mindennapos megélhetési gondok – majd megkérdezték, hogy mit várnak a magyar párt képviselőitől. Az eredmény igen érdekes volt: nem azt várták el, hogy aszfaltozzanak vagy az egészségügy problémáját megoldják, ez szerintük elsősorban az állam feladata, hanem azt, hogy például a magyar oktatás kérdését képviseljük hangsúlyosabban. Ezen a listán már ott az autonómia is, mégpedig az elején.

Azt hiszem, hogy mindazok, akik összekeverik ezeket a kérdéseket, és azonos prioritási listára teszik őket, azok tévednek vagy éppen rosszindulatúak. A Néppárt a maguk helyén kezeli ezeket a kérdéseket: az önkormányzatokban számos szociális és ilyen típusú kérdésre helyes válasz adható, ezért a Néppárt törekszik arra, hogy konstruktív partnere legyen a többségeknek. A párt országos politikájában az önrendelkezés kérdése, ennek közjogi keretei a prioritás, illetve az, hogyan lehet kritikus tömeget kialakítani az autonómiatörekvések sikeréhez. A Néppárt minden döntésében az autonómia a fő szempont, szó sincs arról, hogy ez háttérbe kerüljön.

Az EMNP több ízben is hangsúlyozta, jelöltjei nem politikusként és nem a hatalmat kívánják megszerezni, hanem számára az emberek mindennapi problémáinak a megoldása jelenti a kihívást. A politikát ugyanakkor hivatásos, profi politikusok művelik, és a közösség, a választók érdekeinek megfelelő szintű képviseletét hatalom nélkül nehéz ellátni. Nem volt paradox a megfogalmazás, hogy politikát politikusok nélkül?

Gergely Balázs egész pontosan azt mondta, hogy nem vagyunk tenyésztett politikusok. Ezzel abszolút egyetértek, nincs egy politikusi kaszt, amely örökli a tisztségeket. Ez a modern korban az angolszász országokra volt jellemző, Európában a 19. században volt egy politikusi kaszt, aki oda bekerült, az nem feltétlenül kompetencia, hanem öröklés alapján jutott közéleti, politikai funkciókhoz, amúgy ez így volt a rendi Magyarországon is. A kommunizmus alatt ez az aktivista családokban a nepotizmus formáját öltötte. Ennek az lett a következménye, hogy kialakult egy külön kaszt, amelyekben ugyan profi politikusok voltak, de igazából saját érdekeiket védték s ezt közösségi érdekként próbálták feltüntetni. Ez a törekvés megvan most is, ez ellen szeretnénk fellépni. Nem szeretnénk, hogy a politikusi mesterség ilyen módon alakuljon ki.

A Néppárt egy újfajta politizálást próbál meghonosítani az erdélyi magyar közéletben, ami abból áll, hogy szakítani kell azzal a gyakorlattal, amelyben az embereknek csak az a dolguk, hogy négyévente elmennek, pecsételnek a tulipánra, és a többit bízzák a kaszt tagjaira. Mi egy olyan emberközeli politikát próbálunk megvalósítani, amelynek a legjobb eszköze az önkormányzati tevékenység, ahol a kérdések nem annyira átpolitizáltak, nem annyira ideologikusak, hanem probléma-centrikusak. A probléma megoldására koncentrálna kialakítható egy olyan új politikai elit, amely becsületes hozzáállással, korrupciómentesen tud választ adni a közösség kérdéseire. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az országos politikába, ahol szükség van tapasztalatra, tartásra, következetességre, tudásra és becsületre, nem kívánunk beleszólni. Tudatosan próbáljuk bevonnani azokat a fiatalokat az önkormányzati munkába, majd fokozatosan az országos politikába is, akik erre mutatnak hajlandóságot.

Az erdélyi magyar közéletben terjedő szóbeszéd szerint az EMNP-nek Budapest felé, személyesen Orbán Viktor felé kell elszámolnia a kampánypénzekről. A Néppártot folyamatosan éri az a vád, hogy kampányát javarészt a Fidesz finanszírozta. Van alapja ennek a híresztelésnek?

Ha tréfával akarnám elütni a dolgot, azt mondanám, hogy ha a Fidesz finanszírozta volna a kampányunkat, akkor nem így csináljuk, ahogyan kénytelenek voltunk csinálni. Higgye el, tudunk mi jobb kampányt is folytatni. Érdemes lenne összehasonlítani, a Transindex szokott ilyet csinálni, hogy megnézi a kampányköltségvetéseket, az óriásplakátok számát, hogy négyzetmétere mennyibe került, akkor rá fog döbbsenni arra, hogy 2-3-szoros nagyságrendi különbség volt a Néppárt és az RMDSZ kampányköltségvetése között. Egy ilyen kis pártnak ennyire telt a saját illetve támogatói erejéből. Természetesen a Néppárt a párttörvénynek, a pártfinanszírozási és a választási törvénynek megfelelően végezte a választási kampányt. Voltak támogatóink, tagjaink, szimpatizánsaink, ezeknek az adományaiból, saját munkánkból állt össze a kampány. Visszautasítok minden olyan állítást, hogy mi valamilyen módon törvényt sértettünk volna.

Mit gondol, a magyarországi politikusok erdélyi kampányturnéja milyen mértékben befolyásolta a választások kimenetelét? Mennyire tartja helyesnek, hogy magyarországi politikusok megnyilvánuljanak a romániai választási kampányokban?

Kezdjük a végével. Európai gyakorlat, hogy az azonos pártcsaládhoz tartozó pártok egymást segítik a választási kampányban, nyilván a helyi törvényeket betartva. Van olyan ország, ahol nem tiltják a külföldi finanszírozást. A Fidesz és a Néppárt (amúgy az RMDSZ is) azonos pártcsaládhoz tartozik. Természetes, hogy ezek a politikusok megjelennek, egymást segítik, politikai támogatást nyújtanak egymásnak. Én inkább azt nem tartom természetesnek, hogy az RMDSZ nem vállalta nyíltan a barátságot az MSZP politikusaival, pedig remek kapcsolatokat ápoltak, amíg kormányon voltak. Ami a Fideszt illeti, egy kezemen megszámlálhatom, hány ismert politikus járt itt, és lehet, hogy így volt jó.

Talán egy személy emelkedik ki közülük, Kövér Lászlóházelnök, aki az MPP tiszteletbeli elnöke, ilyen minőségében tehát „hazajött” tolni pártja szekerét. Azt hiszem, hogy a választások nem azon múltak, hogy hány magyarországi politikus járt itt. A választás azon múlt, hogy a Néppárt a települések kevesebb, mint felében tudott csak helyi szervezetet létrehozni és jelöltlistát állítani. Az RMDSZ-nek van egy 22 éves beágyazottsága, innentől kezdve a jelöltállítás már eleve megnyerte. Talán 1 a 4-hez volt a jelöltek aránya.

Az RMDSZ megerősödve került ki a helyhatósági választásokból, míg a két jobboldali párt egymástól vett el szavazatokat. Ez azt jelzi, hogy nincs igény a két pártra vagy a két párt valamit elrontott a választási kampányban?

A számok kétségtelenül azt mutatják, hogy az RMDSZ megerősödött, mi ezt nem vitatjuk, tudomásul vesszük a választói akaratot, de tegyük hozzá: a magyar szavazatok közel 20%-át nem az RMDSZ vitte el, minden ötödik magyar nem az RMDSZ-re szavazott. Ez azért jelentős szám, nem lehet lesöpörni ezeknek az embereknek a véleményét. A választások vasárnapján ez volt az arány, ami azonban változik időben, annak függvényében, hogy a pártok tisztségviselői hogyan végzik a dolgukat ott, ahová a választók szavazataikkal küldték őket.

Mindenki az arányok megváltoztatására törekszik, és ha ezt úgy teszi, hogy többet és jobban dolgozik a többiekénél, nincs ebben semmi kivetnivaló. Az viszont nem elfogadható, hogy ennek a közel 20%-os választói réteget képviselő két pártnak minden megnyilvánulását a 80%-os erő arroganciájával seprik le az asztalról, ahogyan ez történik a választások után szinte minden nap.

Ami a két kis párt egymáshoz való viszonyát illeti, egyértelműen azt tapasztaltuk, hogy a magyar közösségnek a három párt soknak bizonyult, főleg akkor, ha ebből két párt értékrendileg közel áll egymáshoz, azonos gyökerekkel rendelkezik, és ugyanazt a társadalmi réteget célozza meg. Arra törekszünk, hogy ezt a tanulságot levonjuk, és az MPP-vel próbáljuk mielőbb rendezni közös dolgainkat. Ennek elsősorban nem értékrendi, hanem inkább szervezetvezetési akadályai vannak. Mi akár a két párt fúzióját is el tudjuk képzelni, ha az MPP a szeptemberi kongresszusán pozitívan viszonyul ajánlatunkhoz.

A Néppárt a kampányban új egységről beszélt, amelynek a lényege, hogy nem egy szűk szervezeti

keretbe kell minden magyart belekényszeríteni, hanem a különböző szervezetek közös ügyek mentén képesek legyenek együttműködni. Ez a választások közötti viszonylagos békeidőben még inkább érvényes, törekszünk is rá. Remélem, hogy az RMDSZ se zárkózik el az racionális együttműködéstől. Ha nem egymást legyőzni, hanem a problémákat megoldani akarjuk, ennek az útja általában az együttműködés, és nem a szervezetek közötti folyamatos háború.

Kizárólag Szász Jenő az akadály a Néppárt és az MPP fúziójának?

Fogalmazzunk úgy, ha az MPP vezetői emberanyagában megújul és olyan vezetőséget választ, amely a megegyezés őszinte szándékával ül le a tárgyalóasztalhoz, akkor nagyon sok akadály elhárul az együttműködés útjából. Olyan emberekkel, akik nem tartják be a politikai együttműködést, akiket gátlástalan hatalomvágy jellemez, nem tudjuk elképzelni a kooperációt. Ezért várunk az MPP országos gyűlésétől egyértelmű választ e tekintetben.

Milyen konstrukcióban indul a Néppárt a parlamenti választásokon?

Mivel még a választási törvényt sem ismerjük, amely alapján szervezik a választásokat, nehéz választ adni, hogy milyen konstrukcióban és stratégiával vágunk neki a parlamenti választásoknak. Néhány dolgot azonban tudunk: a politikai pártok azért jönnek létre, hogy a választásokon megméretkezzenek, erre egyrészt kötelezi őket a párttörvény, de a mi esetünkben ennél sokkal fontosabb az önkormányzati választásokon ránk szavazó választópolgárok bizalma, az igény, hogy teret nyerjen a magyar közösségen belül is az új politika, amiről az előbb beszéltünk.

Jelenleg nem tudok elképzelni olyan helyzetet, hogy a Néppárt a választásokon valamilyen formában ne vegyen részt. Az is biztos, hogy együttműködésre törekszünk a másik két magyar párttal. A bukaresti parlamentben ugyanis a román nemzetállami érdekekkel szemben kell a magyar érdeket megjeleníteni, ezt hatékonyan együtt tudjuk megtenni.